

Aluehallituksen lausunto aluevaltuustolle arviointikertomuksen 2021 johdosta

Aluevaltuusto on merkinnyt 6.6.2022 § 79 tiedoksi tarkastuslautakunnan laatiman arviointikertomuksen tilikaudelta 1.7.-31.12.2021. Arviointi kohdistuu pääasiassa väliaikaisen toimielimen (Vate) alaisen toiminnan arviointiin. Tarkastuslautakunta on valinnut arvioinnin kohteeksi kahden jaoston; hallinnon ja järjestämisen jaoston ja ICMT -jaoston sekä poliittisen seurantaryhmän työskentelyn.

Hallinnon ja järjestämisen jaoston osalta erityiset huomiot kohdistuvat asianhallinnan ja arkistotoimen järjestämiseen seuraavasti:

Asianhallinnan ja arkistotoimen kokonaisuudet eivät tulleet ratkaistuksi ajallaan. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että asianhallinnan kokonaisuus saadaan ratkaistua viivyttyksettä, jotta mahdollisesti hajallaan oleva tieto saadaan johdonmukaisesti arkistoitua asianmukaiseen järjestelmään. Tämä on erityisen tärkeää myös sopimushallinnan näkökulmasta.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että asianhallinta ja arkistotoimi saadaan järjestettyä asianmukaisesti vuoden 2022 aikana.

Valmistelujohtaja Heli Hirvelä ja arkistopäällikkö Jukka Nyysönen ovat laatineet seuraavan selvityksen:

” Pirkanmaan hyvinvointialue otti Fujitsun CaseM -tuotteeseen pohjautuvan asianhallintajärjestelmän (Pirre) käyttöön maaliskuun alussa 2022. Päätöksenteon ja asiarekisterin ylläpidon näkökulmasta Pirhan asianhallintajärjestelmä ehti ajallaan tuotantoon pöytäkirjojen sähköistä allekirjoitusta lukuun ottamatta. eSignaturen käyttöönotossa on ollut viivettä syksyyn 2022 asti. Kuluvan vuoden aikana asianhallintajärjestelmän taustalla olevaa tiedonohjaussuunnitelmaa on laajennettu vastaamaan hyvinvointialueen uusia toimintoja erityisesti sosiaalihuollon ja pelastustoimen tarpeiden osalta, jotta hyvinvointialue on valmis vastaanottamaan kunnilta siirtyvät tietoaineistot sekä kirjaamaan vastaavia asioita omassa toiminnassaan heti ensi vuoden alusta lähtien.

Arkistotoimen järjestämiseen liittyvän kansallisen ohjeistuksen laadinta alkoi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vetämänä maaliskuussa 2022 HVA Tietoaineistojen siirtoprojektissa, jossa hyvinvointialueelta on oltu aktiivisesti mukana. Ensimmäinen tietoaineistojen siirtoon liittyvä ohjejulkaisu julkaistiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimesta heinäkuun puolivälissä 2022. Ko. kansallista ohjeistusta jalkautetaan syyskuussa kunnille pidettävien infotilaisuuksien kautta. Syksyn aikana on keskeistä kuntien kanssa tehtävä asianhallinnan ja arkistotoimen suunnitteluun liittyvä yhteistyö. Esimerkiksi kuntien asianhallintajärjestelmistä täytyy siirtää vuoden vaihteessa migraatioiden ja manuaalisiirtojen avulla kaikki keskeneräiset sote-asiat, joiden loppuunsaattamisesta hyvinvointialue vastaa. Lisäksi on tärkeää sopia mm. kirjaamojen yhteistyöstä, tietopalvelun järjestämisestä, aineistojen säilyttämisestä hyvinvointialueen lukuun, siirtyvien aineistojen arkistoluetteloiden toimittamisesta sekä mahdollisesti sekaisin (kotelossa on sekä kunnalle jääviä, että hyvinvointialueelle siirtyviä asiakirjoja) olevien aineistojen kohtalosta.

Asianhallintajärjestelmän kanssa on edelleen huomattavia resurssiriskejä erityisesti palveluntarjoajan, järjestelmätoimittajan sekä manuaalisiirtoja toteuttavan henkilökunnan puolelta. Fujitsu pystyy migroimaan vuodenvaihteessa maksimissaan viiden eri organisaation asianhallintajärjestelmät hyvinvointialueen Pirreeseen ja kaikki loput on hoidettava manuaalisesti siirtäen. Tässä on hyvä huomioida myös muutoksen kokoluokka, jossa vastaava työ tehdään hyvin lyhyen ajan sisällä koko maanlaajuisesti

eikä asianhallintajärjestelmätoimittajia ole Suomessa kuin kourallinen; resurssit ovat niukat joka paikassa. Asianhallintajärjestelmään tehtäviä muita muutostöitä on jouduttu priorisoimaan vain kriittisiin muutoksiin ja pienempiä muutoksia siirtämään vasta ensi vuonna tehtäväksi.”

ICMT -palvelujen osalta tarkastuslautakunta on edellyttänyt, että potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimivuus varmistetaan kaikin mahdollisin keinoin.”

Tietohallintojohtaja Pasi Lehmus on laatinut seuraavan selvityksen:

”Potilas- ja asiakastietojärjestelmien toimivuuden varmistaminen Pirkanmaan hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä perustuu ensisijaisesti siihen, että ne otetaan käyttöön ns. siirtyvät sellaisenaan -periaatteella. Sen mukaisesti toimintaa jatketaan hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä nykyisillä kuntakohtaisilla järjestelmillä. Esimerkiksi terveyskeskusten vuodeosastot jatkavat nykyisten järjestelmiensä käyttöä, ja vasta vuoden 2023 aikana ne pyritään integroimaan hallitusti Taysin sairaalatoiminnan käyttämään potilastietojärjestelmään (Uranus).

Vaikka järjestelmien käyttöä jatketaan nykyisellään, niihin pitää päivittää mm. hyvinvointialueen uusi organisaatorakenne. Tästä syystä järjestelmien toimivuutta testataan tämän syksyn aikana sekä hyvinvointialueen sisäisesti että ulkoisesti kansallisten toimijoiden (Kela, THL, DVV) liittymien osalta.

Jatkuvuutta on pyritty varmistamaan myös kybervalmiuksia parantamalla. Ennakoivia toimenpiteitä on tehty sekä työasema- että palvelinympäristöön. Ajankohtaisen maailmanpoliittisen epävarmuuden vuoksi on lisätty valmiuksia palvelunestohyökkäysten torjuntaan, ja lisäksi on aktivoitu yhteistyötä valtakunnallisella tasolla keskeisen toimijoiden kanssa (mm. Kyberturvallisuuskeskus).

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ja Pirkanmaan kunnat osallistuvat syksyn aikana useaan eri valmiusharjoitukseen, joilla pyritään varmistamaan toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa. Lisäksi olemme ottamassa käyttöön sote-valmiuskeskusta osana valtakunnallista varautumissuunnittelua. Valmiuskeskus ohjaa varautumissuunnittelua omalla yhteistyöalueellaan, kokoaa ja analysoi tietoa terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista sekä muodostaa, ylläpitää ja jakaa terveydenhuoltojärjestelmän valmiuden tilannekuvaa.”

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota myös valmisteluvaiheen rahoituksen epävarmuuteen. Tarkastuslautakunta toteaa, että todellisen rahoitustarpeen esille tuominen on tärkeää, jotta valmistelu voi jatkua realistisista lähtökohdista.

Tarkastuslautakunnan arvioinnissa nousee myös esille, että henkilöstön kuuleminen valmistelussa sekä henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi on tärkeää huomioida vuonna 2022 sekä vuonna 2023 toiminnan käynnistyessä. Hyvinvointialueen yhteistyöelin on aloittanut työskentelynsä ja koko henkilöstöä koskevat henkilöstöinfot on käynnistetty.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota myös sisäisen tarkastuksen organisoimisen tärkeyteen. Hyvinvointialueen sisäisen tarkastuksen johtajan virka on perustettu ja aluehallitus täyttää sen syksyn 2022 aikana.

Kokonaisuutena tilikauden aikana tehdystä valmistelusta tarkastuslautakunta toteaa, että Pirkanmaan valmistelu on edennyt valtakunnallisestikin kärjessä.

Tarkastuslautakunta toteaa myös, että valmistelutyötä on tehty hyvässä yhteistyössä yli puoluerajojen.

